

Ha nem csinálnak itt: — csinálunk mi rendet!
 Minket az Uristen nem rabnak teremtett!
 Lesz még itt március! Nem lesz örök halál!
 Tiprott igazságunk feltör s utat talál!
 Betölti a földet, betölti az eget:
 A kunyhót, palotát s a magyar szíveket!
 Uj magyar március harsan fel a szélben,
 Uj regiment támad: úgy, mint akkor, — régen!
 Uj magyar rohamok dübörögnek szerte:
 Északnak és délnek, aztán napkeletre!
 Trombiták harsognak, döngenek a dobok:
 Árulók, rút rablók térde hogy meginog!
 Uj magyar fergeteg zúdul e hazán át:
 Mienk lesz a Bácska, mienk lesz a Bánát!
 Mienk lesz Erdély is, meg a Felvidék is!
 Mély sirba temettek? — Feltámadunk mégis!
 S bár a magas égig kavargó a vihar:
 Mienk lesz ez a föld! A mienk és — magyar!!

Párbeszéd március 15-re

Elmondja egy kisfiu és egy kisleány

Fiú: (A szín baloldaláról belép, kezében egy papírlapot nézve, magában olvas.)

Leány: (Jobbról jön, kezében szintén papírlap, magában olvas.)

Fiú: Jaj, bocsáss meg... majdnem fellöktelek... Szervusz! Hová még?

Leány: Az iskolai ünnepélyre. Szavalni fogok!

Fiú: Te is? Mert én is szavalok az iskolában!

Leány: Én már igazán jól tudom a költeményem, csak azért nézegetem, hogy mégjobban átérezzem, amit a költő bácsi ki akart fejezni.

Fiú: Én is tudom, a tanító úr is meghallgatta s azt mondta, jól van! De azért még egyszer én is átolvasom, bele ne süljek!

Leány: Bizony, az rettenetes szégyen volna! Nemcsak azért, mert a leányok kinevetnének, hanem azért is, mert kis társaim nem tudnák átérezni, mit is ünnepelünk mi március tizenötödikén!

Fiú: Én is erre gondoltam éppen. Ezért szeretnék ma sokkal jobban szavalni, mint máskor. Azt szeretném, ha minden kis társam maga előtt látná, mi történt ezernyolcszáznegyvennyolcban, március 15-én! Ugy látná, mintha itt történné a szeme előtt. Akkor is szegénység volt az országban s rab volt a magyar, akárcsak

ma. Talán még rosszabb is volt nekik, hiszen akkor az egész országban idegenek parancsoltak...

Leány: Igen, igazad van. Édesanyám mesélte, hogy dédapó is ott volt azon a nevezetes március tizenötödikén. Ott állott Petőfi Sándor mellett a Nemzeti Múzeum lépcsőzetén s ott hallgatta ő is a nagy sokaságban, amint Petőfi Sándor elszavalta a Talpra magyart. Pedig nagyon esett az eső, de ki törődött akkor azzal, csak éljeneztek és együtt mondták a költővel a szent esküvést:

(Kezét esküre emelve, emelt hangon mondja:)

„A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!“

Fiú: Az én dédapám is ott volt s még most is ott őrizgeti ládájában, mint legdrágább emlékét: a Nemzeti dal első nyomtatott példányát, meg a Tizenkét pontot! Száz számra szórták szét akkor ezeket ott, a pesti utcákon s boldog volt, aki megszerezhetett egyet is magának. Mert ezek voltak a magyar szabadság első nyomtatványai, amelyeket már nem az osztrák engedett meg ki nyomtatni, hanem a nép, a magyar nép, amelynek élén Petőfi és Jókai állottak!

Leány: Boldog volt akkor a magyar. Szabad lett...

Fiú: Szabad...

Leány: Milyen szomorú most ez a március tizenötödike...

Fiú: Nagyon szomorú... Vajjon lesz-e még egyszer szabad és boldog Magyarország?

Leány: Nekem is mindig ez jár az eszemben, amióta ezt a költeményt tanultam. Azóta mindig eszembe jut az elszakított Felvidék és az a város, ahol azelőtt laktunk szüleimmel... Eszembe jut Erdély és annak a kis falunak temetője... amelyben nagyapám pihenő örök álmát... És eszembe jut, hogy rokonaim a Bácskában élnek most, a szerbek uralma alatt s ki tudja, láthatom-e őket valamikor...

Fiú: Bizony, nálunk is így van. (Rövid szünet.) Mindig olyan szomorú a mi házunk március tizenötödikén... Én azt hiszem, az lenne igazam nagy öröm, ha egyszer, egy szép március tizenötödikére mindenki szabadon utazhatna oda, ahová akar szép Magyarországon... és nem állna útjába Szabadka és Arad, Nagyvárad és Kolozsvár, Kassa és Pozsony előtt a trianoni határ...

Leány: Igen, az volna a legszebb március, mert akkor újra azt szavalhatnánk minden iskolában egész Magyarországon, amit Petőfi ott, a Nemzeti Múzeum előtt: a Talpra magyart!

Fiú: Én bízom benne, testvérem, hogy így lesz nemsokára! Hiszen azt tanultuk az iskolában, hogy őseink is bátran szembe néztek száz halállal is. Én érzem és hiszem, hogy eljön még egyszer az a nagy március, amikor újra fegyverbe áll a magyar és

eggyé, szabaddá, boldoggá teszi Magyarországot! Hiszem, mert az én édesapám is hős volt, ott esett el a Doberdón, az el-lenség előtt és ha úgy kívánja a haza, hát én is ott leszek, ahol szüksége lesz a hazának bátor magyarokra!

Leány: Ezt engedje meg a jó Isten! Ezért imádkozom min-dig... Látod, én a magyar Hiszekegyet fogom elmondani az ün-nepélyen. És ha mindnyájan együtt imádkozzuk, igaz szívvvel, egész lélekkel, nem tudom elképzelni, hogy a jó Isten meg ne hallgatná kérésünket!

Fiú: Én is azt hiszem! Akkor hát siess az iskolába és imád-kozd el szépen a Magyar Hiszekegyet, de úgy, hogy beleégjen mindenki szívébe-lelkébe, aki csak hallja!

Leány: Menj, te pedig szavald el a Talpra magyart! Kiáltsd oda úgy, hogy az egész ország meghallja a nagy kérdést:

— Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés válasszatok!

Fiú: Megyek! És segítsen meg bennünket a magyarok Is-tene, hogy nemsokára boldog, szabad márciusa legyen a magyar-nak!

(Mindketten el. Kivül zene vagy énekkar: Fel, fel vitézek a csatára...)

V. L.

(WW)

Március üzenőt...

Színjáték 1 felvonásban, két képpel.

Személyek:

Balásfalvi Balás István földbirtokos (dédapó)
Balásfalvi Balás Imre unokája, rokkant katonatiszt
Balás Gyurka
Balás Imre
Kossuth Lajos
Petőfi Sándor
Ifjak, képviselők.

Történik 1923-ban, kora tavasszal.

Szín: kert. Oldalt egy pad.

1. Jelenet.

Balás István, Balás Imre.

(Balás Imre nagyapját tolókocsiban a színre tolja. A pad mellett megáll.)